

Nastavno-naučnom veću Fakulteta za primenjenu ekologiju "Futura"

Na XII sednici Nastavno-naučnog veća Fakulteta za primenjenu ekologiju Futura, održanoj 24.06.2010. godine, određeni smo u Komisiju za pisanje izveštaja o urađenom master radu kandidata Jovanović Ksenije, dipl.ekonomiste – menadžera u turizmu. Na I sednici Nastavno-naučnog veća Fakulteta od 07.10.2009. godine Jovanović Kseniji je odobrena izrada master rada pod naslovom "Zaštita, očuvanje i unapređenje „SRP Zasavice“. Pošto smo pregledali rad, podnosimo Nastavno-naučnom veću Fakulteta sledeći

IZVEŠTAJ

Diplomski - master rad kandidata Jovanović Ksenije pod naslovom "**Zaštita, očuvanje i unapređenje SRP Zasavica**" izložen je na 63 strana, ima šest tabela i pet slika. Rad je podeljen u četiri poglavlja: zakonodavstvo, aspekti upravljanja zaštićenim područjima, plan upravljanja unapređenja Zasavice, analiza izvodljivosti i dinamika implementacije plana. Rad sadrži još uvod, zaključak i literaturu sa jedanaest bibliografskih navoda.

Kandidat u uvodnom delu obuhvata analizu upravljanja zaštićenim područjima u svetu i kod nas u smislu zakonodavnog okvira i temeljnih pokazatelja organizacije upravljanja. Implementaciom obaveza definisanih zakonom i ratifikovanim međunarodnim konvencijama i programima, razvija se sistem zaštite oblasti i održivog razvoja. Već u ovom delu rada kandidat postavlja upit o efikasnom upravljanju zaštićenim područjima, prikazom različitih oblika zaštite i standarda koji trebaju da budu ispunjeni u procesu pridruživanja Evropskoj Uniji. Vrlo zanimljivo, a pokazaće se i korisno za kasniju razradu ove tematike, je objašnjenje reforme zakonodavstva i pretpostavke da su zaštićena područja od vitalnog značaja za ekonomski razvoj. Naglašavajući da se o ekonomskih instrumenata ne može raspravljati van sociološkog i ekološkog konteksta, i da je pitanje zaštite prirodnih dobara, neminovno političko pitanje, kandidat pokazuje analitiku širokog gledanja na ovaj, kako kaže, glavni indikator napretka u postizanju održivog razvoja i zadatih strateških ciljeva.

U sledećem poglavlju kandidat se bavi strukturom, funkcijom i ulogom plana upravljanja za unapređenje zaštićenih područja. Navode se razlozi zašto je za funkcionisanje zaštićenih područja neophodna eko-politika, kao što je: primena integralnog sistema upravljanja, sprovođenje principa korisnik plaća, uvođenja ekoloških taksi, uključivanje svih zainteresovanih strana, sa posebnim naglaskom na lokalnu zajednicu, kao i reviziju ekoloških programa, i integracije politike životne sredine u druge sektorske politike, itd. Posebno je važno, a to kandidat i podvlači, da za efikasno i uspešno upravljanje zaštićenih područja, neophodni su i jasno definisani izvori i mehanizmi finansiranja. Tako kandidat uvodi u svoj rad jednu od strateških kategorija u planu upravljanja, a to su investicije. Nerazdvojivost investicija i racionalnog i efektivnog korišćenja resursa kandidat prepoznaje u bazičnoj funkciji plana upravljanja zaštićenim područjem. Direktna korist od ovakvog integralnog pristupa u upravljanju zaštićenim područjima, je u ostvarivanju održivog ekonomskog razvoja, ne samo zbog trenutnih i potencijalnih ekonomskih vrednosti, već i zbog uloge koje zaštićena područja imaju u održavanju ekoloških procesa.

Posebnu pažnju kandidat posvećuje izazovima u proceni efikasnosti upravljanja i primeni rezultata za adaptivno upravljanje u odnosu na potencijalne pretnje i mogućnosti.

Prepoznajući važnost projekata za unapređenje predmetnog područja SRP Zasavice, u narednom delu se govori o projektnom ciklusu, koji se sastoji od sledećih faza: identifikovanja unutrašnjih i spoljašnjih uticaja na pomenuto područje, pretnjama ekološkom integritetu i vrstama, sagledavanju recentnog stanja prirodnih vrednosti, postavljanju strategije i ciljeva razvoja i unapređenja SRP Zasavice. Vodeći se konceptom koji obezbeđuje da privatna lica stvaraju dobit i usluge vezane za biološku raznovrsnost, putem sprovođenja turističkih i rekreativnih aktivnosti. To predstavlja osnovni izazov u ovom radu i veoma tešku procenu vezanu za usaglašavanje izmrđu razvoja turizma, zaštite prirodnih vrednosti zbog kojih je prirodno dobro i zaštićeno, i interesa lokalne zajednice. Ističe se da projektni ciklus pruža koristan logički okvir koji pomaže upravljačkoj organizaciji da dostigne visok nivo efikasnosti u upravljanju. Sumirajući korake efektivnog projektnog ciklusa, kandidat daje jasan i pregledan prikaz optimalnog paketa kvalifikacionih kriterijuma, sa opisom, koje je razgranao u sledeće kategorije: konzistentnost projekta sa ciljevima i prioritetima zaštićenog područja SRP Zasavice,

poouzdano i prihvatljivost očekivanih koristi za lokalnu zajednicu, potom izvodljivost predložene metodologije, potpun i jasan finansijski plan, i najzad usaglašenost sa zakonskim aktima.

U poglavlju Analize izvodljivosti i dinamike implementacije projekta „Zaštite, očuvanja i unapređenja SRP Zasavice“. Prema mišljenju kandidata izvodljivost je uslovljena, pre svega prihvatanjem i sprovođenjem zajedničkih stavova o ekološkim ekosistemima i komponentama, pretnjama ekološkim integritetu i/ili vrstama, lokalnim socio-ekonomskim uslovima i sa njima usklađenim razvojem i značanim kulturnim aspektima lokalne zajednice. Da bi se realizovao planirani razvoj kompleksa Zasavice u turističke svrhe, baziran na različitim formama ekoturizma, procenjeno je da bi bilo neophodno izvršiti ulaganja u projektovanje, infrastrukturu, razvoj svesti kroz edukativne radionice, obrazovanje menadžmenta i nabavku neophodne opreme. Radi preciznosti rada kandidat daje finansijsku ocenu, društvenu i ocenu rizika.

Kandidat zaključuje da je esencija prosperiteta u novom milenijumu održivi razvoj, što i jeste globalna neminovnost, i da dobar ekološki učinak može samo pogodovati ekonomskoj konkurenciji, jer veća efikasnost u korišćenju i upravljanju resursima, stvara uslove za čistu životnu sredinu, koja treba da postane adut naše poljoprivredne proizvodnje i turizma. Da bi se navedeni pristup dostigao, neophodno je da upravljači zaštićenih područja razumeju i prepoznaju potencijale, odnosno da ih vrednuju u ekonomskom smislu.

ZAKLJUČAK

Na osnovu izloženog komisija konstatuje da se kandidat Jovanović Ksenija, izborom teme svog diplomskog-master rada, opredelila za veoma značajnu i aktuelnu temu, s obzirom da su prirodna područja koja su još uvek relativno zaštićena od uticaja ljudi, predstvaljaju retkost na našoj Planeti. Takođe, aktuelna politička pitanja koje karakterišu naponi u harmonizaciji akata i brojnih zakona sa Evropskom Unijom. Kandidat je pokazao primereno znanje iz obrađivane oblasti i umeće da sagleda celokupan integralni prostor za delovanje pri rešavanju složenih problema i izazova, koji se postavljaju pred zaštićena područja.

Iz navedenih razloga komisija smatra da je kandidat uspešno obradio izabranu temu i predložio rešenja, koja pored stručnog mogu imati i aplikativni značaj, te predlaže Nastavno-naučnom veću Fakulteta za primenjenu ekologiju "Futura" da prihvati diplomski - master rad kandidata **Jovanović Ksenije** pod naslovom "Zaštita , očuvanje i unapređenje - SRP Zasavica" i odobri njegovu odbranu.

U Beogradu,
30.06.2010.

Komisija:

Prof. dr Lidija Amidžić

Prof. dr Jordan Aleksić

Doc. dr Branimir Jovanović